Ympäristöministeriö
Lainsäädäntöneuvos Erja Werdi
Erityisasiantuntija Eeva-Maija Puheloinen

MUISTIO
8.1.2019

HE 221/2018 vp

Lakivaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Ympäristöministeriö kannattaa ehdotetun konkurssilain 16 a luvun lisäämistä ja muita tähän lukuun liittyviä säännösehdotuksia ja pitää näitä ehdotuksia tarpeellisina, perusteltuina sekä hyvin valmisteltuina.

Ympäristöministeriö on osallistunut mietintöä laatineen työryhmän työhön sekä lausuntovaiheen jälkeiseen jatkovalmisteluun. Esitys on osaltaan osa laajempaa toissijaisten ympäristövastuujärjestelmien (TOVA-järjestelmä) kehittämistyötä.

Ympäristövastuiden aseman selkeyttämisehdotukset konkurssitilanteissa ovat edellyttäneet myös useiden muiden lakien muutosehdotusten sisällyttämistä esitykseen. Tähän kokonaisuuteen kuuluvat ympäristöministeriön hallinnonalan jätelain (646/2011) ja maa-aineslain (555/1981) muutosehdotukset. Hallituksen esitys on myös tältä osin onnistunut.

Asianomaisen valvontaviranomaisen ja pesänhoitajan yhteistyö on jatkossa keskeisemmässä asemassa konkurssipesien ympäristövastuukysymyksissä. Esitykseen sisältyvien muutosten täytäntöönpano edellyttää informaatio-ohjausta.

Lisäksi ympäristöministeriö painottaa, että konkurssiasioista annetun oikeusministeriön asetuksen muutosluonnos, joka oli lausunnolla osana tätä puheena olevaa kokonaisuutta, on tarpeen toteuttaa. Asetusmuutoksella olisi tarkoitus osaltaan varmistaa valvontaviranomaisten tiedonsaantia konkurssista.

Ympäristöministeriössä jatketaan TOVA-järjestelmien kehittämistyötä. Jatkossa kehittämistyön painopisteinä ovat TOVA-rahoitusjärjestelmien kehittäminen TOVA-työryhmän mietinnössä (YMra 23/2014) esitettyjen vaihtoehtojen pohjalta sekä jätevakuuksien valvonta- ja hallintokäytäntöjen tehostaminen. TOVA-rahoitusjärjestelmän kehittämisen tueksi on vuoden 2019 alusta käynnistymässä VN TEAS-hanke ”Ympäristövahinkojen korvauksien rahoittaminen maksukyvyttömyystilanteissa – Parhaat käytännöt ja vertailu” –hanke. Myös ympäristöministeriön strategia sisältää TOVA:a koskevan kirjauksen seuraavasti: Uudistettu ympäristövastuiden rahoitusjärjestelmä (TOVA II) otetaan käyttöön, jotta yritysten ympäristövelvoitteet tulevat hoidetuiksi ilman valtion taloudellista väliintuloa.